

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 1118

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Martți, 23 noiembrie 2021

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina	
ACTE ALE SENATULUI		ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
130. — Hotărâre privind numirea a 3 membri ai Adunării reprezentanților Casei Naționale de Asigurări de Sănătate	1	1.230. — Ordin al directorului Serviciului de Telecomunicații Speciale pentru conferirea Semnului onorific <i>În Serviciul Patriei</i> unor ofițeri	7	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		1.231. — Ordin al directorului Serviciului de Telecomunicații Speciale pentru conferirea Semnului onorific <i>În Serviciul Patriei</i> unor maiștri militari și subofițeri		7
Decizia nr. 496 din 13 iulie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ	2-6			

ACTE ALE SENATULUI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENATUL

HOTĂRÂRE

privind numirea a 3 membri ai Adunării reprezentanților Casei Naționale de Asigurări de Sănătate

În temeiul prevederilor art. 282 alin. (1) lit. a), precum și ale art. 283 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Domnul Florian-Dorel Bodog, doamna Raluca-Gabriela Ioan și domnul László Attila sunt numiți în calitate de membri ai Adunării reprezentanților Casei Naționale de Asigurări de Sănătate pentru o perioadă de 4 ani.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din 22 noiembrie 2021, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU

București, 22 noiembrie 2021.
Nr. 130.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 496**

din 13 iulie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Irina-Ioana Kuglay.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ, excepție ridicată de Societatea de Asigurare-Reasigurare Astra — S.A. din București, prin lichidator judiciar KPMG Restructuring SPRL din București, de Fondul de Garantare a Asiguraților și de Autoritatea de Supraveghere Financiară în Dosarul nr. 5.097/2/2018 al Curții de Apel București — Secția a II-a penală, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.297D/2018.

2. La apelul nominal răspund Autoritatea de Supraveghere Financiară, reprezentată de domnul avocat Alexandru Alin Sinocicu din cadrul Baroului București și Alexander Bogdan Adamescu, prin domnul avocat Mihai Hotca din cadrul Baroului București. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că domnul Alexander Bogdan Adamescu, care are calitatea de moștenitor al defunctului Dan Grigore Adamescu, a fost introdus în cauză, în procedura în fața Curții Constituționale, la solicitarea sa, fiind reprezentat de domnul avocat Mihai Hotca.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul domnului avocat Alexandru Alin Sinocicu, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. În acest sens, dispozițiile legale criticate sunt comparate cu cele ale art. 24 din Codul de procedură penală, care prevede că moștenitorii părții responsabile civilmente își pot exprima opțiunea de a continua acțiunea civilă în cadrul procesului penal în cazul decesului, al reorganizării, al desființării sau al dizolvării părții civile, arătându-se că dispozițiile Codului de procedură penală prevăd soluții diferite în funcție de calitatea procesuală a părții care a decedat ori a cărei existență a încetat din punct de vedere juridic. Or, se susține că această calitate anterior menționată nu constituie un criteriu suficient pentru a justifica deosebirea de tratament juridic invocată în prezenta cauză. Pentru aceste motive, se afirmă încălcarea prin textul criticat a principiului egalității în drepturi, prevăzut la art. 16 alin. (1) din Constituție. Se susține, totodată, că textul criticat încalcă, în mod vădit, dreptul părții civile de a continua procedura judiciară începută pentru recuperarea prejudiciului, partea civilă fiind astfel

obligată, spre deosebire de inculpat, căruia îi este asigurat un termen rezonabil de soluționare a cauzei, să promoveze acțiune în fața instanței civile, ceea ce conduce la încălcarea dreptului la un proces echitabil și a dreptului de acces liber la justiție. Se arată că, astfel, dispozițiile legale criticate nu oferă părții civile garanții pentru repararea într-un termen rezonabil a pagubelor cauzate prin fapta ilicită a inculpatului. Se face trimitere la Decizia nr. 586 din 13 septembrie 2016, prin care Curtea a constatat ca fiind neconstituționale dispozițiile art. 25 alin. (5) cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) teza întâi din Codul de procedură penală, în cazul intervenirii amnistiei sau prescripției, susținându-se că sunt aplicabile, în mod corespunzător, și cu privire la prevederile art. 16 alin. (1) lit. f) teza a doua din Codul de procedură penală considerentele din cuprinsul acesteia. Se arată că textele criticate duc la prelungirea considerabilă a procesului penal pentru partea civilă, în practică întâlnindu-se situații în care, după perioade de 10 ani de la începerea procesului penal, partea civilă este obligată să se adreseze instanței civile pentru a-și recupera prejudiciul cauzat prin săvârșirea infracțiunii. Se preavizează că, prin excepția de neconstituționalitate astfel invocată, nu se solicită Curții să legifereze, sub o formă sau alta. Se arată că, în cazul în care Curtea va constata neconstituționalitatea dispozițiilor legale criticate, judecătorul va aplica, în mod direct, prevederile art. 412 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă, care permit introducerea în cauză a moștenitorilor inculpatului în vederea soluționării acțiunii civile promovate în cadrul procesului penal.

5. Președintele Curții acordă cuvântul domnului avocat Mihai Hotca. Acesta solicită Curții respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. Se susține că criticile de neconstituționalitate formulate de autoarele excepției sunt inaplicabile în prezenta cauză și că acestea pleacă de la o premisă greșită. Se arată, în acest sens, că între ipoteza intervenirii prescripției răspunderii penale, analizată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 586 din 13 septembrie 2016, invocată de autoarele excepției în prezenta cauză, și ipoteza decesului făptuitorului există diferențe fundamentale, care impun soluții diferite și care au permis legiuitorului să reglementeze o soluție diferită în privința ipotezei prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. f) teza a doua din Codul de procedură penală. Se susține că, în cazul intervenirii prescripției răspunderii penale, este vorba despre o culpă a statului, care nu a acționat cu celeritate în soluționarea cauzei penale, pe când dispozițiile legale criticate prevăd ipoteza unui eveniment impredictibil, respectiv decesul inculpatului, eveniment care nu are legătură cu o culpă a unei persoane sau a unui organ al statului. Se arată, de asemenea, că, în cazul prescripției răspunderii penale, inculpatul rămâne în cadrul procesual existent, acesta fiind în viață, pe când prin decesul inculpatului dispăre unul dintre protagoniștii raportului juridic penal de conflict, care este raportul juridic ce a atras competența instanței penale. Din acest punct de vedere, se arată că acțiunea civilă este accesorie celei penale și că, în momentul în care inculpatul nu mai există, este firesc ca instanța nespecializată în drept civil, respectiv instanța penală, să lase

nesoluționată acțiunea civilă, care va fi soluționată de către instanța civilă. Se arată că prin soluția juridică criticată nimic nu se pierde și niciun participant la procesul penal nu este prejudiciat, pentru că probele rămân câștigate cauzei și, mai mult, conform dispozițiilor Codului de procedură penală, măsurile asigurătorii rămân instituite încă 30 de zile. Se susține că toate aspectele anterior arătate constituie diferențe esențiale care nu fac aplicabile în prezenta cauză considerentele Deciziei nr. 586 din 13 septembrie 2016. Se arată că, în cauza în care prezenta excepție a fost invocată, după 2 ani de la începutul procesului, încă nu au fost clarificate problemele juridice referitoare la moștenire. Prin urmare, admiterea prezentei excepții de neconstituționalitate ar determina suspendarea soluționării acțiunii civile promovată în procesul penal, ceea ce ar împovăra rolul instanței penale cu o acțiune civilă care ar fi greu de soluționat. Se susține că vechea reglementare prevedea soluționarea separată a acțiunii civile de către instanța penală, în ipoteza analizată în prezenta cauză, dar că tocmai neajunsul anterior menționat a determinat legiuitorul să opteze pentru transmiterea competenței de soluționare a acțiunii civile către instanța civilă, care este specializată în soluționarea unor astfel de cauze. Se arată că soluția legislativă prevăzută de dispozițiile legale criticate este în acord cu prevederile constituționale și convenționale invocate de autoarele excepției. În fine, se susține că și în fața instanței civile acțiunea civilă se suspendă atunci când există probleme juridice referitoare la succesiune, că nimeni și nicio măsură legislativă nu poate afecta această soluție de suspendare, câtă vreme nu sunt clarificate problemele anterior menționate, și că doar creditorii succesibilului ar putea interveni în cauza civilă și nicidecum creditorii succesului.

6. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, în principal, ca inadmisibilă. Se susține că ceea ce se critică în fața Curții nu este opțiunea legislativă propriu-zisă, ci opțiunea de politică penală a legiuitorului de a nu mai reglementa posibilitatea lărgirii cadrului procesual penal prin introducerea în cauză a moștenitorilor inculpatului. Se arată că se solicită, astfel, inițierea unei noi soluții legislative care să constea în convertirea caracterului accesoriu al acțiunii civile exercitate în procesul penal într-o acțiune cu caracter principal, respectiv de a fi exercitată față de o persoană care nu are calitatea de acuzat în procesul penal. Se face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 599 din 15 iulie 2020, prin care o excepție similară a fost respinsă ca inadmisibilă.

7. Pe fond, se solicită respingerea excepției, ca neîntemeiată, fiind însușite concluziile mai sus arătate, puse în apărarea părții Alexander Bogdan Adamescu, de către domnul avocat Mihai Hotca. Distinct de acestea, se arată că opțiunea de politică penală a legiuitorului, criticată prin invocarea prezentei excepții, realizează un just echilibru între dreptul persoanei vătămate la o durată rezonabilă a procedurilor și același drept asigurat persoanei care răspunde civil pentru repararea prejudiciului, având în vedere că aceasta din urmă nu a fost parte în procesul penal, în acuzația care a declanșat acest proces. Pentru aceste motive, se susține că este greșită invocarea în prezenta cauză a Deciziei nr. 586 din 13 septembrie 2016. Se face trimitere la Decizia nr. 301 din 9 iunie 2020. Se arată că premisa Deciziei nr. 586 din 13 septembrie 2016 este aceea a curgerii unui termen îndelungat de la începerea procesului penal, or, decesul inculpatului poate interveni în orice moment, chiar și într-un moment incipient al procedurii, când, *de plano*, nu se pune problema vreunei întârzieri în soluționarea cauzei. Totodată, sunt invocate dispozițiile art. 28 din Codul de procedură penală, care compensează această opțiune de politică penală nouă cu

limitarea autorității de lucru judecat a hotărârii penale în procesul civil, toate acestea arătând că soluția juridică criticată asigură dreptul la un proces echitabil, atât în privința persoanei vătămate, cât și în privința persoanei care urmează să răspundă pentru prejudiciile produse prin săvârșirea infracțiunii, inclusiv în calitate de moștenitor.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

8. Prin Sentința penală nr. 226/F din 25 octombrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 5.097/2/2018, **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ**, excepția ridicată de părțile civile Societatea de Asigurare-Reasigurare Astra — S.A. din București, prin lichidator judiciar KPMG Restructuring SPRL din București, de Fondul de Garantare a Asiguraților și de Autoritatea de Supraveghere Financiară într-o cauză având ca obiect stabilirea vinovăției inculpatului sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de abuz în serviciu, complicitate la abuz în serviciu și spălare a banilor.

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată, în esență, că dispozițiile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ încalcă prevederile constituționale invocate, prin lăsarea nesoluționată a acțiunii civile de către instanța penală, în ipoteza decesului inculpatului. Se susține că, având în vedere durata mare de timp în care instanțele civile naționale se pronunță asupra cererilor de acordare a despăgubirilor, soluția juridică criticată încalcă dreptul la un proces echitabil al părții civile, discriminând-o, totodată, pe aceasta în raport cu celelalte părți ale procesului penal, ale căror drepturi și interese procesuale sunt satisfăcute, prin mijloacele procesuale penale prevăzute de legislația în vigoare, într-un termen rezonabil. Se susține că perioadele lungi de timp anterior referite determină negarea dreptului părții civile de a obține despăgubirile cuvenite. Se arată că persoana vătămată este o parte a procesului penal, calitate care obligă la asigurarea în privința acesteia a standardului egalității armelor. Se observă, de asemenea, că art. 24 din Codul de procedură penală prevede două ipoteze în care acțiunea civilă rămâne în competența instanței penale, respectiv cea a decesului părții civile și cea a decesului părții responsabile civilmente. Or, în aceste condiții, prin soluția juridică criticată, partea civilă este discriminată în raport cu inculpatul, căruia îi este asigurat un termen rezonabil de soluționare a cauzei. Se mai susține că, în cazul formulării acțiunii civile pe cale separată, nu sunt incidente prevederile art. 26 alin. (3) din Codul de procedură penală, conform cărora „*probele administrate până la disjungere vor fi folosite la soluționarea acțiunii civile disjuncte*”, întrucât acestea sunt aplicabile în cazul disjungerii acțiunii civile. Este prezentată situația de fapt din cauza în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate și se conchide că legislația în vigoare nu oferă suficiente garanții care să asigure dreptul la un proces echitabil al părții civile, în cazul decesului inculpatului.

10. **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se face trimitere la soluția și la considerentele deciziilor Curții Constituționale nr. 148 din 8 mai 2001 și nr. 685 din 28 iunie 2012 referitoare la principiul egalității în drepturi și se arată că ipotezele juridice prevăzute la art. 24 și, respectiv, la art. 25 din Codul de procedură penală sunt diferite, diferențe ce constituie

o justificare obiectivă și rezonabilă din perspectiva reglementării unor proceduri diferite de soluționare a acțiunii civile promovate în cadrul procesului penal. Se arată, totodată, că, într-adevăr, lăsarea nesoluționată a acțiunii civile de către instanța penală, în ipoteza decesului inculpatului, conform art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ, determină soluționarea acestei acțiuni de către instanța civilă, ceea ce implică prelungirea termenului în care partea civilă poate să obțină plata prejudiciilor civile solicitate. Se susține, însă, că această prelungire nu constituie *de plano* o încălcare a duratei rezonabile de soluționare a cauzei și, prin urmare, o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

11. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ, care au următorul cuprins:

— Art. 25 alin. (5): „*În caz de achitare a inculpatului sau de încetare a procesului penal, în baza art. 16 alin. (1) lit. b) teza întâi, lit. e), f) — cu excepția prescripției, i) și j), în caz de încetare a procesului penal ca urmare a retragerii plângerii prealabile, precum și în cazul prevăzut de art. 486 alin. (2), instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă.*”;

— Art. 16 alin. (1) lit. f): „*Acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare, iar când a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă: [...] f) a intervenit amnistia sau prescripția, decesul suspectului ori al inculpatului persoană fizică sau s-a dispus radierea suspectului ori inculpatului persoană juridică; [...].*”

15. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, ale art. 20 alin. (2) cu privire la tratatele internaționale privind drepturile omului și ale art. 21 alin. (3) referitor la dreptul la un proces echitabil.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile legale criticate au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, prin raportare la critici similare, instanța de contencios constituțional pronunțând, în acest sens, Decizia nr. 301 din 9 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.211 din 11 decembrie 2020, prin care a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată.

17. Prin decizia anterior menționată, Curtea a reținut că prin Decizia nr. 586 din 13 septembrie 2016 a constatat că dispozițiile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, cu referire la art. 16 alin. (1) lit. f) din același cod, sunt

neconstituționale în ceea ce privește lăsarea nesoluționată a acțiunii civile de către instanța penală, în cazul încetării procesului penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale. Pentru a pronunța această decizie, Curtea a reținut că dispozițiile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, cu referire la art. 16 alin. (1) lit. f) din același cod, în situația încetării procesului penal ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale, încalcă *per se* dreptul fundamental la un proces echitabil, fiind, astfel, contrare prevederilor art. 21 alin. (3) din Constituție și art. 6 din Convenție. S-a arătat, în acest sens, că opțiunea persoanei prejudiciate prin săvârșirea unei infracțiuni pentru valorificarea pretențiilor sale pe calea acțiunii civile promovate în cadrul procesului penal este justificată de celeritatea soluționării cauzelor penale, iar diferitele incidente procedurale ce se ivesc pe parcursul acestei proceduri, independent de voința persoanei vătămate și pe care ea nu le poate anticipa în momentul alegerii între instanța penală și cea civilă, nu trebuie să afecteze caracterul echitabil al soluționării acțiunii sale, prin prelungirea acesteia dincolo de limitele unui termen rezonabil.

18. Analizând dispozițiile procesuale penale ce reglementează soluționarea acțiunii civile în cadrul procesului penal, Curtea a constatat că între ipoteza intervenirii prescripției răspunderii penale, avută în vedere de instanța de contencios constituțional cu ocazia pronunțării Deciziei nr. 586 din 13 septembrie 2016, și cea a decesului inculpatului, care este invocată în prezenta cauză, există diferențe esențiale, care justifică pronunțarea de către Curtea Constituțională a unei soluții diferite, respectiv lăsarea nesoluționată a acțiunii civile exercitate în procesul penal de către instanța penală și soluționarea acesteia de către instanța civilă, conform art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală.

19. Curtea a reținut că dispozițiile art. 14—18 din Codul de procedură penală reglementează acțiunea penală, iar cele ale art. 19—28 din același cod reglementează acțiunea civilă. Potrivit art. 14 alin. (1) din Codul de procedură penală, acțiunea penală are ca obiect tragerea la răspundere penală a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, iar, conform art. 19 din Codul de procedură penală, acțiunea civilă poate fi exercitată în cadrul procesului penal și are ca obiect tragerea la răspundere civilă delictuală a persoanelor responsabile potrivit legii civile pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale. Astfel, acțiunea penală derivă din dreptul statului de a trage la răspundere penală persoanele care săvârșesc infracțiuni și presupune soluționarea de către organele judiciare a unui raport juridic penal de conflict. Pe lângă acestea, dispozițiile Codului de procedură penală prevăd posibilitatea existenței în cadrul procesului penal a unui conflict de drept extrapenal și, prin urmare, a unui raport juridic extrapenal, de natură civilă, care constituie obiectul acțiunii civile exercitate în cadrul procesului penal. Aceasta reprezintă un mijloc juridic prin care raportul de conflict civil este adus în fața organelor judiciare penale, în scopul soluționării lui de către acestea din urmă.

20. La rândul său, art. 29 din Codul de procedură penală prevede că participanții în procesul penal sunt organele judiciare, avocatul, părțile, subiecții procesuali principali, precum și alți subiecți procesuali, iar conform art. 32 din Codul de procedură penală, părțile sunt subiecții procesuali care exercită sau împotriva cărora se exercită o acțiune judiciară, acestea fiind inculpatul, partea civilă și partea responsabilă civilmente. Dintre acestea, potrivit art. 82 din Codul de procedură penală, inculpatul este persoana împotriva căreia s-a pus în mișcare acțiunea penală, conform art. 84 din Codul de procedură penală,

partea civilă este persoana vătămată sau succesorii săi, care exercită acțiunea civilă în cadrul procesului penal, iar, conform art. 86 din Codul de procedură penală, persoana responsabilă civilmente este persoana care, potrivit legii civile, are obligația legală sau convențională de a repara în întregime sau în parte, singură sau în solidar, prejudiciul cauzat prin infracțiune și care este chemată să răspundă în proces.

21. Așa fiind, subiecții pasivi ai acțiunii civile sunt inculpatul, precum și partea responsabilă civilmente, atunci când este cazul. Inculpatul este subiectul pasiv principal, deoarece, fiind cel care a săvârșit fapta ilicită cauzatoare de prejudiciu, în mod normal, lui îi revine obligația de a suporta reparația civilă. Partea responsabilă civilmente este subiect pasiv secundar în raport cu inculpatul, deoarece, ca acțiunea civilă să poată fi exercitată în procesul penal împotriva părții responsabile civilmente, este necesar ca acțiunea penală să fie exercitată împotriva unui inculpat.

22. Spre deosebire de inculpat, care este întotdeauna parte a raportului juridic penal de conflict, putând avea și calitatea de parte a raportului juridic civil ce face obiectul acțiunii civile exercitate în cadrul procesului penal, partea civilă și partea responsabilă civilmente au doar calitatea de părți ale raportului juridic civil.

23. Astfel, prescripția răspunderii penale, reglementată la art. 153 și următoarele din Codul penal, este o cauză care înlătură răspunderea penală, iar intervenirea acesteia în cursul procesului penal are ca efect imposibilitatea tragerii la răspundere penală a inculpatului, în condițiile în care acesta a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală ce constituie infracțiune. Intervenirea prescripției răspunderii penale nu înlătură însă posibilitatea tragerii la răspundere civilă a respectivului făptuitor pentru prejudiciile de natură civilă provocate prin comiterea faptei. Prin urmare, intervenirea prescripției răspunderii penale a inculpatului lasă neschimbat cadrul procesual al acțiunii civile promovate în cadrul procesului penal, prin lăsarea neschimbată atât a obiectului acțiunii civile, cât și a părților acesteia. În aceste condiții, soluționarea acțiunii civile de către instanța penală, conform prevederilor art. 25 alin. (5) cu referire la art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, astfel cum acestea au fost amendate prin Decizia nr. 586 din 13 septembrie 2016, poate fi făcută în condiții de celeritate, titularul obligațiilor civile ce rezultă din raportul civil ce stă la baza acțiunii civile fiind cunoscut. În acest fel este asigurat dreptul la un proces echitabil al părții civile, în componenta sa referitoare la durata rezonabilă de soluționare a cauzelor.

24. Decesul inculpatului este, conform art. 396 alin. (6) din Codul de procedură penală, o cauză de încetare a procesului penal, care, prin natura sa, determină inexistența cadrului procesual anterior al exercitării acțiunii penale, prin dispariția atât a uneia dintre părți, cât și a obiectului raportului juridic penal de conflict. În același timp, decesul inculpatului, în lipsa persoanei responsabile civilmente, implică și dispariția uneia dintre părțile acțiunii civile exercitate în cadrul procesului penal, respectiv a subiectului pasiv principal, atât al acțiunii penale, cât și al acțiunii civile. Astfel, spre deosebire de ipoteza intervenirii prescripției răspunderii penale, în cazul decesului inculpatului, instanța chemată să soluționeze acțiunea civilă exercitată în procesul penal, teoretic, ar trebui să fie obligată să determine și să introducă în cauză moștenitorii acestuia, în vederea determinării tuturor elementelor raportului juridic civil ce se impune a fi soluționat, pentru recuperarea de către partea civilă a prejudiciilor provocate prin comiterea faptelor de natură penală.

25. Ipoteza juridică analizată nu este enumerată, însă, printre cazurile de exercitare din oficiu a acțiunii civile în procesul penal prevăzute la art. 19 alin. (3) din Codul de procedură penală. Totodată, prevederile art. 24 alin. (2) din Codul de procedură penală nu reglementează, în mod expres, ipoteza decesului inculpatului, ci doar pe cea a decesului părții responsabile civilmente, arătând că, în acest din urmă caz, acțiunea civilă rămâne în competența instanței penale dacă partea civilă indică moștenitorii sau, după caz, succesorii în drepturi ori lichidatorii părții responsabile civilmente, în termen de cel mult două luni de la data la care a luat cunoștință de împrejurarea respectivă.

26. Așa fiind, determinarea moștenitorilor inculpatului care pot răspunde civil pentru prejudiciile provocate prin comiterea infracțiunii, în condițiile inexistenței în cauză a părții responsabile civilmente, nu poate fi făcută de către instanța penală, în lipsa unei prevederi legale exprese, nici chiar în situația în care partea civilă i-ar indica pe acei moștenitori.

27. Drept urmare, Curtea a constatat că, potrivit Codului de procedură penală în vigoare, pentru asigurarea celerității soluționării cauzelor penale, au fost reglementate noi reguli referitoare la soluționarea acțiunii civile exercitate în procesul penal, fiind prevăzute, față de vechea reglementare, noi situații în care acțiunea civilă este lăsată nesoluționată de către instanța penală, precum și ipoteze în care acțiunea civilă fie este disjunctă de acțiunea penală, fie este de competența instanței civile. În această privință, în expunerea de motive a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, se arată că, „referitor la acțiunea civilă, a fost limitată obligativitatea exercitării acesteia din oficiu și au fost regândite dispozițiile procedurale referitoare la aceasta, în scopul de a evita întârzierile în soluționarea conflictului de drept penal”.

28. Codul de procedură penală din 1968 prevedea, la art. 346, obligativitatea soluționării acțiunii civile de către instanța penală și pronunțarea instanței penale, prin sentința referitoare la soluționarea acțiunii penale și asupra acțiunii civile, excepție făcând cazurile prevăzute la art. 10 alin. 1 lit. b), f) și j) din același cod, respectiv când fapta nu este prevăzută de legea penală, când lipsește plângerea prealabilă, autorizarea sau sesizarea organului competent ori o altă condiție prevăzută de lege, necesară pentru punerea în mișcare a acțiunii penale, precum și atunci când există autoritate de lucru judecat. În acest context, dispozițiile art. 21 din Codul de procedură penală din 1968 prevedeau, în mod expres, o soluție juridică în situația decesului oricăreia dintre părțile procesului penal (prin urmare și al inculpatului), arătând că acțiunea civilă rămâne în competența instanței penale, introducându-se în cauză moștenitorii părții decedate.

29. Curtea a reținut că soluția legislativă mai sus arătată nu a fost preluată însă în cuprinsul Codului de procedură penală în vigoare, care prevede la art. 19 soluționarea acțiunii civile de către instanța penală, doar dacă prin aceasta nu se depășește durata rezonabilă a procesului penal, în timp ce prevederile art. 25 alin. (5) și (6) și ale art. 27 din același cod prevăd cazurile în care instanța penală lasă nesoluționată acțiunea civilă și, respectiv, cazurile de soluționare a acțiunii civile la instanța civilă. Potrivit art. 25 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală, instanța penală lasă nesoluționată acțiunea civilă în caz de achitare a inculpatului sau de încetare a procesului penal, în baza art. 16 alin. (1) lit. b) teza întâi, lit. e), f) — cu excepția prescripției, i) și j) din Codul de procedură penală; în caz de încetare a procesului penal ca urmare a retragerii plângerii prealabile, precum și în cazul prevăzut de art. 486 alin. (2) din același cod; în cazul în care moștenitorii sau, după caz, succesorii în drepturi ori lichidatorii părții civile nu își exprimă opțiunea de a continua exercitarea acțiunii civile sau, după caz,

partea civilă nu indică moștenitorii, succesorii în drepturi ori lichidatorii părții responsabile civilmente în termenul prevăzut la art. 24 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală. De asemenea, conform art. 27 din Codul de procedură penală, soluționarea acțiunii civile se face la instanța civilă în următoarele cazuri: dacă persoana vătămată sau succesorii acesteia nu s-au constituit parte civilă în procesul penal; dacă prin hotărâre definitivă, instanța penală a lăsat nesoluționată acțiunea civilă; dacă procesul penal a fost suspendat; dacă punerea în mișcare a acțiunii penale a avut loc ulterior sau procesul penal a fost reluat după suspendare; în cazul în care acțiunea civilă a fost exercitată de procuror, dacă se constată din probe noi că prejudiciul nu a fost integral acoperit prin hotărârea definitivă a instanței penale; pentru repararea prejudiciului născut ori descoperit după constituirea ca parte civilă.

30. În aceste condiții, art. 24 din Codul de procedură penală, cu denumirea marginală „Exercitarea acțiunii civile de către sau față de succesorii”, face referire la soluționarea acțiunii civile de către instanța penală, doar în situația decesului părții civile și al părții responsabile civilmente, nu și în situația decesului inculpatului, arătând că acțiunea civilă rămâne în competența instanței penale în caz de deces, reorganizare, desființare sau dizolvare a părții civile, dacă moștenitorii sau, după caz, succesorii în drepturi ori lichidatorii acesteia își exprimă opțiunea de a continua exercitarea acțiunii civile, în termen de cel mult două luni de la data decesului sau a reorganizării, desființării ori dizolvării [art. 24 alin. (1) din Codul de procedură penală]. Totodată, în caz de deces, reorganizare, desființare sau dizolvare a părții responsabile civilmente, acțiunea civilă rămâne în competența instanței penale dacă partea civilă indică moștenitorii sau, după caz, succesorii în drepturi ori lichidatorii părții responsabile civilmente, în termen de cel mult două luni de la data la care a luat cunoștință de împrejurarea respectivă [art. 24 alin. (2) din Codul de procedură penală].

31. Prin urmare, dacă în Codul de procedură penală din 1968 era reglementată, în mod distinct, la art. 21, soluționarea acțiunii civile exercitate în procesul penal de către instanța penală, în ipoteza decesului părților, prin urmare și a inculpatului, Codul de procedură penală în vigoare prevede, la art. 24, soluționarea acțiunii civile de către instanța penală, doar în ipoteza decesului părții civile [art. 24 alin. (1)] și a părții responsabile civilmente [art. 24 alin. (2)].

36. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de părțile civile Societatea de Asigurare-Reasigurare Astra — S.A. din București, prin lichidator judiciar KPMG Restructuring SPRL din București, de Fondul de Garantare a Asiguraților și de Autoritatea de Supraveghere Financiară în Dosarul nr. 5.097/2/2018 al Curții de Apel București — Secția a II-a penală și constată că dispozițiile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a II-a penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 13 iulie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

SERVICIUL DE TELECOMUNICAȚII SPECIALE

ORDIN

pentru conferirea Semnului onorific *În Serviciul Patriei* unor ofițeri

În temeiul art. 33 lit. d) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, al art. 4 alin. (1) lit. g) și al art. 6 din Legea nr. 573/2004 privind Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru ofițeri, funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de ofițeri, și preoți militari, cu modificările ulterioare, în baza prevederilor art. 10 din Legea nr. 92/1996 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Telecomunicații Speciale, cu modificările și completările ulterioare,

directorul Serviciului de Telecomunicații Speciale emite următorul ordin:

Art. 1. — La data de 1 decembrie 2021 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 15 ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale ofițerilor prevăzuți în anexa nr. 1.

Art. 2. — La data de 1 decembrie 2021 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 20 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale ofițerilor prevăzuți în anexa nr. 2.

Art. 3. — La data de 1 decembrie 2021 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 25 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale ofițerilor prevăzuți în anexa nr. 3.

Art. 4. — Anexele nr. 1—3*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul Serviciului de Telecomunicații Speciale,
Ionel-Sorin Bălan

București, 17 noiembrie 2021.
Nr. 1.230.

*) Anexele nr. 1—3 nu se publică, deoarece conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

SERVICIUL DE TELECOMUNICAȚII SPECIALE

ORDIN

pentru conferirea Semnului onorific *În Serviciul Patriei* unor maiștri militari și subofițeri

În temeiul art. 33 lit. d) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, al art. 4 alin. (1) lit. g) și al art. 6 din Legea nr. 574/2004 privind Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru maiștri militari, subofițeri, soldați ori gradați profesioniști și pentru funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri, cu modificările și completările ulterioare,

în baza prevederilor art. 10 din Legea nr. 92/1996 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Telecomunicații Speciale, cu modificările și completările ulterioare,

directorul Serviciului de Telecomunicații Speciale emite următorul ordin:

Art. 1. — La data de 1 decembrie 2021 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 15 ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale maiștrilor militari și subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 1.

Art. 2. — La data de 1 decembrie 2021 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 20 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale maiștrilor militari și subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 2.

Art. 3. — La data de 1 decembrie 2021 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 25 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale maiștrilor militari și subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 3.

Art. 4. — Anexele nr. 1—3*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul Serviciului de Telecomunicații Speciale,
Ionel-Sorin Bălan

București, 17 noiembrie 2021.
Nr. 1.231.

*) Anexele nr. 1—3 nu se publică, deoarece conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2022 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.380	380	138
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2022 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
 C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:

Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
 Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
 Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

